

EKONOM

Moc přináší
peníze, popularitu,
prestiž. Jak moc
mění české elity?

analýzy & trendy, str. 42

číslo 18, 5.-11. 5. 2011 | 48 Kč / SR: 2,50 € | www.ekonom.cz | týdeník vydavatelství F

KOLIK STOJÍ TERORISMUS

91771210071005

18

Až půjde vaše firma do basy

Robert Pergl

Jan Vidrna

právníci, specialisté na trestní právo a řízení firem

Akciová společnost, poslyšte rozsudek jménem republiky – i tahle nezvyklá věta by mohla začít padat u českých soudů, pokud vláda dotáhne do konce svůj návrh zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Jeho účinnost se prozatím předpokládá od 1. ledna 2012.

Právníckými osobami se zde rozumějí zejména obchodní společnosti ve všech jejich formách.

A jednat se má o pravou trestní odpovědnost, analogickou odpovědnosti osob fyzických, včetně uložení a výkonu trestu. Podnikatelé by připravovanou legislativní novinku neměli brát na lehkou váhu.

Právnícké osoby budou muset nově své rozhodovací a kontrolní procesy, obsah pravidel, kterými se řídí, a také samotná

rozhodnutí hodnotit i z hlediska nových trestních rizik.

Co ukáže praxe

Rozsah trestných činů, které může právnická osoba spáchat, se řídí obsahem mezinárodněprávních dokumentů, kterými je Česká republika vázána – včetně například sexuálního nátlaku a pohlavního zneužití.

Návrh odkazuje na více než 70 vyjmenovaných trestných činů a výčet možných trestů mimo jiné zahrnuje zrušení právnické osoby, propadnutí majetku, peněžité trest, zákaz činnosti, zákaz přijímání dotací a subvencí a další.

Otázkou je, za jakých podmínek je možné tresty uložit. Může vůbec právnická osoba spáchat trestný čin? Návrh říká, že trestným činem spáchaným právnickou osobou je »protiprávní čin spáchaný jejím jménem, v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti«.

Právnícké osobě lze spáchání trestného činu přičítat, jestliže byl spáchán statutárním orgánem anebo i fyzickými osobami v určitých pozicích, včetně zaměstnanců. A i když taková konkrétní osoba nebyla zjištěna, trestní odpovědnosti právnické osoby to nebrání.

Otázka fiktivního trestněprávního »zavinění« právnické osoby je zásadním problémem navrhované úpravy.

Jde o složitou otázku i z hlediska právní teorie. Tím spíše lze očekávat problémy v praxi.

Právo versus chaos

Lze pochopit, že z pohledu trestního práva vznikla potřeba činit někoho zodpovědným i za trestný čin spáchaný právnickou osobou. Proto také myšlenka takového postihu vznikla, začala být jednotlivými státy uváděna do praxe, a stane se tomu tak i u nás.

Každá nová zásadní změna práva přináší své problémy. A stejné to bude i v tomto případě. Nový zákon bude každopádně znamenat pro podnikatelské subjekty riziko.

Nabízí se například trestní oznámení jako prostředek konkurenčního boje či »sabotážní činnost« nasazeného zaměstnance. Pokud je ale z hlediska mezinárodních závazků České republiky nezbytné zákon přijmout, měl by být srozumitelným a praktickým nástrojem prosazování práva.

Budou-li pravidla nejasná, stane se místo toho Pandořinou skříňkou, a v konečném výsledku prohrají podnikatelé i stát. ■